

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristo-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „trih kron“, na starem trgu in v nunski ulici ter v Trstu, via Cavourja, 8.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalec in drugim nepremočnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Vabilo.

Podpisani odbor vabi prav uljudno p. n. gospode društvenike „Slovenskega narodnega političnega društva Sloga“ v Gorici v redni letni občni zbor, ki bo 15. januarja t. l. ob 11. uri predpoludne v prostorih podpornega društva na Travniku h. št. 16, I. z navadnim dnevnim redom, namreč odborovim poročilom, volitvijo novega odbora in raznimi peticijami.

V Gorici, 7. januarja 1885.

ODBOR.

Na delo!

V Gorici, 2. januarja 1885.

Velecenjena „Soča“! Z velikim zanimanjem čital sem one članke, katere si pisala v zadnjih številkah prošlega leta pod naslovom dveh društev in grofa Coroninija. Vse je tako, kakor si pisala, zato se nihče ni upal, odgovoriti ti besedice na omenjene popolnoma stvarne razprave. To je res, da v Gorici se leto za letom manjša pravni in patriotični čut, in da k temu največ pripomorejo slabe knjige, ki se pod roko v neverjetnem številu širijo med mladino in včasih tudi starino obojega spola. Tiho in mirno delujejo nekateri krti za bodoče razmere, katere si želijo na Goriškem v čast in slavo italijanskega imena. Ali dokler diha na Primorskem čvrsti slovenski rod in dokler ostanejo konservativni Italijani združeni v keršanski ljubezniji s svojimi slovanskimi brati, ni se bati, da bi se irredenti z one strani posrečile njene sanje.

Odurno je poudarjanje italijanske narodnosti od strani nekaterih razsajalcev, kajti pri tem poudarjanju kažejo se kolikor je mogoče neliberalne, zabite in zavite. Ko gre za italijansko narodnost, jim je ta malik, kateremu prinašajo um in srce v klavni dar; ko pa gre za pravice drugih narodov, svojih sosedov, so slepi in gluhi za to, kar narava narekuje. Pogosto so tudi zaviti kot kozji rog in zvijajo resnico, da je strah, kakor jim kdo plača. Če jim dobro plačaš, te priporočijo sv. Petru, in če jim kdo bolje plača, te priporočijo pa Belcebubu. In nekateri njih pristaši so tako zabiti in tako kratke pameti, da tega ne sprevidijo.

Zavedni Goričani pa dobro poznajo vso vrto-
glavost, puhlost in ničevost nekaterih kričočev. Njih je ogromna večina, ki bi se gotovo oklenila konservativnih načel, ako bi jo kdo vodil; ali tisti, ki bi lahko zvonec nosili ali vsaj prav dobro delovali, se bojijo in imajo tisoč pomislekov. Vsi priznavajo resničnost tvojih besed in potrebnost njih izvršenja, pa nimajo srčnosti, da bi stopili na noge, in iščejo, kako bi se izgovarjali. Nekaterim ni prav, da si svoje utemeljeno mnenje izrekle, češ da tako nastaja v mestu hrup. To pa zaradi tega trdijo, ker se jim ne ljubi delati in povedati resnico, če tudi oči kolje. Drugi menijo, da katoliška načela naj se ne mešajo s politiko, da je dovolj prostora za nje v družini in v cerkvi, ter ne pomislijo, da kejsarstvo mora prešinjati vsega človeka in vse njegove razmere, da mnoge družine ne poznajo več Boga in da posebno veljaki v svetu ne hodijo v cerkev. Tudi ta izgovor je jalov in služi le v to, da pokrije malosrčnost in nedelavnost nekaterih ljudij, morda tudi mržnjo do Slovencev, katero skrivši gojijo.

Zopet drugim ne ugaja, da dobra načela prinaša slovenski list, ker so prepričani, da ne more biti dobro, kar ne pride mimo Viska in Chioprisa (Čjoprisa) iz Italije v goriško deželo. Še bolj pa peče nekatere, da Slovenci vabijo v odločno delovanje, ker njih družba jim ni po volji. Vajeni so od mladih nog, da smatrajo Slovence za 10 stopinj nižjega od svojih ljudij, in jih je sram, javno nastopiti v družbi s Slovincem, če tudi za dobro stvar. Tudi

takih mož imamo, ki prašajo pri vsaki priliki: kaj pa tam (namreč v Trstu)? to je: kaj poreče oni gospod, ki reže hlače na Primorskem? Ker se jim zdi, da mu ustrežajo, ako se s Slovenci ne bratijo, popuščajo dobro reč in poudarjajo pri vsaki priliki in nepriliki, da svetna oblast je od Boga postavljena. To je res, ali Bog je postavil oblastnikom tudi postav, katere ne morejo prekoračiti. Torej je mogoče vsakemu državljanu, da se prosto giblje v mejah postavnosti. Neznani strah pretresa nekatero, ko se zmislijo na slavno mestno starešinstvo in mestni magistrat, posebno pa na nekega mestnega upravnika. Tu jih spreleti mraz po vseh udih. — In ko pomislijo še to, da skriti liberalci bi jih znali še kamnjati, ker so v zvezi s pouličnjaki, tedaj jim upade srce in živa duša jih ne spravi, da bi dali glas od sebe ali da bi se ganili. Naenkrat otrpnejo ter znajo samo še kak izrok učenih knjig ali kakoga učnega moža, s katerim mislijo svojo nemarnost, brezsrčnost, mladnost in morda zavidnost pokriti.

Taki so pa le nekateri, tisti ki se bojijo javno dolati, ki pravijo, da Bog sroe vidi, kakor da ne bi videl tudi zunanjega dela ali zunanje lenobe. Konservativci dobrega in trdnega prepričanja nimajo takih pomislekov, ampak mislijo na svojo dolžnost, na boj za dobro stvar proti glasnim kričočem, ki so predrzni in nesramni, dokler ne vidijo srčnega nasprotnika. Ko pa vidijo, da se njih slaba stvar razkriva, zgubijo pogum in — dobrega stvar zmaga. Na nogo, Goričani, kolikor Vas je poštenih konservativcev. V boji za mestno in deželno blaginjo ne sme biti razločka med Slovenci in Italijani. Vsi smo Goričani, vsi kristijani; vežejo nas enaka načela; naj bo tudi naše delo složno in — zmaga bo gotova. Urno na delo, prihodnost je naša!

Kranjski strah.

Odkar izhaja v Ljubljani glasilo slavne deželne vlade kranjske v slovenskem jeziku, imeli smo uže povod, da smo posvetili uvodni članek lističu, ki na pretege hvali in povečuje svoje krušnega očeta in njegova dela ter pretvarja lice dejanskim razmeram na Slovenskem, da bi še na dolga leta podprl stol svojemu redniku. Tudi danes ne moremo, da bi ne objavili svojim čitateljem na prvem mestu, kako politizuje ljubljanski listič za svojega gospodarja, kako nezasiščeno sramoti in sumniči slovenski narod, da bi sebe in svojega gospoda ohranil. Vsak razumnik naj sodi, s kako pravico se uvršča tak listič med glasila slovenskega naroda in kako pravico imajo njegovi pisatelji ne do imena rodoljubov, ampak resnih politikov. Nočemo govoriti o izvanredno neolikani in surovi pisavi lističev, katere se celo kranjskim nemškutarjem tako gabi, da jo smatrajo kot črn madež, katerega kranjska dežela ni zaslužila. Ni čudo, kajti kranjski nemškutarji in Nemci, če tudi naši narodni nasprotniki, so vsaj v svojih boljših možeh jako olikani in elegantni ter se sramujejo, da se jim zdaj kruh reže v taki nenemški obliki, kakršna se šopiri v ljubljanskem lističu.

Kar si ne upa očitati slovenskemu narodu tržaški namestnik, ki ne velja kot poseben prijatelj Slovanov, kar si ne upajo reči njegova javna glasila niti listi liberalne židovske tržaške in dunajske svojati, to izreka glasilo slavne kranjske deželne vlade, ki bi rada veljala za narodno, ki je pa prav tako nemška ali nemškutarska, kakor katere koli prejšnja vlada v Ljubljani. (Vlada ni slov. ni nemška, ampak deželna. Uredn.)

V številki 2. t. l. jemal je prejšnji velikan ljubljanskega lističa slovo od čitateljev svojega deteta ter je razlagal svojim vernim, kaka politika je Slovincem potrebna. Vso reč je tako zasukal, kakor da njegov listič vdi edino pravo politiko, ki bi bila le njemu lastna. S tem posrednje zanikaje, da bi drugi sloveški listi zagovarjali ono politiko. In kaj mislite, katere so točke slovenske politike po lističevem zapisniku? Slovenska politika, pravi listič, mora biti najprej avstrijska, potem pa mora spoštovati ustavo,

Za Boga milega, ali slišiš, slovenski narod, kaj ti listič šepeta? Ali si dvomil kedaj, da slovenska politika je in mora biti avstrijska, da je in mora spoštovati ustavo? Ali ni čez vse predržno tako pisarjenje, iz katerega bi se dalo sklepati, da slovenski narod v svojih glasilih ne zagovarja avstrijske politike, da ne spoštuje ustave? Ali se bomo učili avstrijskih načel in politike od mož, ki so bili po trditvi dr. Tavčarja kaznovani zaradi panslavističnih izgredev ali kaj takega? Niti oholi Madjar niti pohlepni Nemec nista nam očitala, da bi se ne držali avstrijskih načel; glasilo kranjske vlade pa piše tako, kakor da je treba Slovincem nauka v tem oziru. Proti takemu sumničanju, skoro ovaanju, ugovarjamo v imenu slovenskega naroda, ki ne more trpeti, da bi kdo dvomil nad njegovo zvestobo ni v celoti ni v posameznikih. Ako ima politični petelin pristahev, tedaj je on z njimi brozdomovinska stranka, katero slovenski narod se studom zavrača od sebe. Nikar naj se listič ne izgovarja, da ne meri na narod, ampak na stranko ali morebiti na morebitne pristaše stranke. V slovenskem narodu nimamo strank razen tako imenovane zmerno narodne stranke v Ljubljani, ki se sama tako imenuje, ki se je ločila od naroda ter dela razpor in bi rada stvarjala stranke, da bi med splošnim domačem bojem brezskrbno gospodovala po svoje. Vsi drugi smo narod, nismo stranke, v zvestobi do cesarja uže celo ne poznamo strank, v tem smo vsi edini; kaka je zmerna stranka v tem oziru, nam ni mar, vsaj že tako ni več slovenska stranka, ampak nemškutarska služkinja.

Listič pravi, da ustava je dobra in da je treba le izvesti jo. Ali ne govori to slovenski narod vedno in povsod? ali ne upijemo vedno, naj se nam daje v dejanji one pravice, ki so zagotovljene v ustavi? Ali kako se nam pravice izvršujejo? Na Kranjskem, kjer bivajo Slovenci po lističevem mnenju v zemeljskem raji, ukazano je, naj se 1409 slovenskih otrok uči v nemškem jeziku, da ne bo treba 143 nemških otrokom učiti se v slovenskem jeziku. Ali je to pravica? Vsak razumen Slovenec priznava, da Nemci imajo v danih okoliščinah, katere postava določuje, postavno pravico do poduka v svojem jeziku; ali nikdo ne more trditi, da je pravilno, delati krivico 1409 ljudem, zato da se 143 ljudem krivica ne godi. Vsakemu uže svojo, mora biti avstrijska politika, ne pa ona, katero med vrstami zagovarja ljubljanski listič, da naj se namreč najprej kranjski Nemci do sita najedó, in potem še le naj Slovenci vzamejo pobirke, če jih kaj ostane. Za ravnopravnost je menda vsak Slovenec; pa ne za prevlado manjšine nad večino. Ljubljanski listič pravi dalje, da je treba podpirati sedanjo vlado v pravičnih rečeh. Pritrjujemo mu popolnoma. Ali je pa po njegovem mnenju politično pravičen zgore omenjeni ukrep? Iz tega, da je on slavno deželno vlado kranjsko podpiral tudi v tej zadevi, vidi se, da on šteje tako postopanje pravično; ali prepričan naj bo, da je osamljen v tem svojem prepričanju.

Listič toži, da se deželnemu predsedniku kranjskemu, zaupnemu možu dunajske vlade, polena mečejo pod noge. Ako ima deželni predsednik kranjski nalog, da se stavijo v središči vojvodine kranjske, v beli Ljubljani, na državno poslopje samo nemški napisi brez slovenskih, naj to pové; narod se obrne do dunajske vlade, ki se da izprositi; ako pa to dela iz svojega nagiba, naj se ne čudi, če kdo poreče, da pohlevne Slovence prezira, da bi preširne Nemce pridobil. Pokaže naj v dejanji, da je zaupni mož dunajske vlade, ne pa v glasilu, ki piše čudeže. Listič našteva zasluge dunajske vlade na Kranjskem v zadnjih letih, posebno imenovanje dveh nepristranskih mož v kranjskih šolskih krogih. Pa koliko deleža imata listič in njegova stranka pri teh zaslugah? ali se ni upirala ona stranka do zadnjega trenutka z nogami in rokami takim prenarodbam? Kar se je zgodilo proti njih volji in proti njih največjemu naporu, pripisujejo si zdaj v zaslugo. — Uboge Korošce sramoti ljubljanski listič rekoč, da se morajo sami ganiti, da vlada jim ne more pomagati, ako sami ne začnejo. Učeni lističev pisar je pozabil ali pa je ve-

doma zamočal, da je prosilo 95 katehetov, naj bi slavna vlada dovolila ali ukazala, da bi se otroci v ljudski šoli učili kersanski nauk v tistem jeziku, ki ga razumejo; pa vlada jim je odgovorila, naj se učijo v tujem, neznanem jeziku, kakor do zdaj, da se ob enem naučijo drugega deželnega jezika. Ljubljanski listič nima na to drugega odgovora nego ta, da naj se ljudstvo gane; s čem? morda s molitvami, da ga potem listič ovači kot uporno ljudstvo? — Na Štajerskem, meni listič, gre že, pa počasi, vse napakrat ne more iti. Da, da, res je, da gre, namreč nemški šulveraja v slovenske kraje in nemški ljudski učitelji v slovenske šole. To gre, ali drugo ne; kar imajo Slovenci, priboriti so si morali prav trdo. — Nas Primorci listič popolnoma posablja; kot sosednje vojvodine kranjske uživamo polovico njegovih dobrot, in ni se nam bati, da nas irredenta pobije, če tudi se silijo slovenski otroci v italijanske ljudske šole, kjer se ne odgojujejo v slovenskem duhu. — Če moša, ki zna tako jasno alikati oblačno nebo nad slovenskim narodom, ne pokličejo v urad, ki sestavlja poročila podudljivim listom, izgubijo moč, po kateri jim bo na veke šal.

Kar govori listič o združeni Sloveniji, o Hrvatah, o Jugoslaviji, o ruskem pokroviteljstvu, znači deloma slovenskega uskoka, deloma obsega ovadbo, ki more biti le toliko resnična, kolikor se je pisatelj onega članka udeležil panslavističnih agitacij, ako se jih je res udeležil. Združena Slovenija se je poslavljala pred leti po vsi Sloveniji na taborih, pri katehizacijah, ki so bili navodni cesarski komisariji, ne da bi bili proti temu ugovarjali; torej ni Avstriji nasprotna, kakor bi listič rad dokazal. Hrvatska ima vztrajnega rodoljuba Davida Starčevića, ki ima srce za narod in ki zastopa narod v saboru, med tem ko hrvaška zmerno narodna stranka zastopa ogersko vladno in grofa Khuena, hrvaškega bana. David Starčević ima pa dvojno napako: prvič, da njegov program je segnil predalet, drugič da je v svojem postopanju v zboru tak, kakršni je „Ljubljanski List“ v svoji pisavi. To ga dela nepriljudnega in kazi to, kar ima dobroga v svojem programu. Zarad tega so pa Hrvatje še vedno rodni bratje Slovencev in le narodni odpadniki se sramujejo prijateljstva s sosednim narodom, ki je uže opetno rešil slavno Avstrijo propada, ko so jo rušili nekateri avstrijski narodi ali njih deli, zapeljani po liberalcih in republikancih, ki so dobivali svojo odgojo večinoma na vseučiliščih.

Jugoslavija pod avstrijskim žezlom bila bi po razsodbi zgodovinarjev in politikarjev trdna bran proti zunanjim sovražnikom in nikdo ne zahteva, da bi se v tem oziru več storilo nego ustava dopušča. Odkod tedaj sumničenje ljubljanskega lističa? ali ne more kakega gospoda drugače vzdrževati nego s tem, da ga proglasa zaštitnika nemške kulture, za kakršnega velja neki sosed, ki se s tem vzdržuje na svojem stolu kakor smola. Rusko pokroviteljstvo pripušča ljubljanskemu lističu in njegovim možem; ko jim zmanjka paše v Ljubljani, naj si je izposojijo v Petrogradu. V imenu slovenskega naroda moramo odločno zavrniti sumničenje, kakor da bi se našel v njem razumnik, ki bi čez mejo gledal proti vzhodu, ako ni morda pri „Ljublj. Listu“ kak tak mož, česar ne moremo verovati. Torej do takega sumničenja je moral listič priti, da brani sebe in svoje gospode! Najzagrizenejši italijanski ali nemški list si ne upa očitati nam kaj takega, kar navaja ljubljanski listič. Nobena ustavoverna vlada ljubljanska se ni drznila Slovence zmiriti z rusofili. To je bilo pridržano glasilo sedanje kranjske vlade, katere neki pisar je bil baje, kakor je trdil dr. Tavčar pred sodnijo, obsojen zaradi panslavističnih agitacij. Ako ima kranjska vlada takega pisarja, pusti naj ga iz službe, drugače onečasti sebe in slovenski narod, ki ne more in ne sme trpeti, da bi kdo dvomil nad njegovo neomejeno rdnostjo do prevečnega cesarja in njegove družine v celosti in v poedincih. Državne poslanice pa pozivljamo, naj prašajo dunajsko vladu, ali vé in ali je dovolila, da sme slovensko glasilo deželne vlade kranjske na tak nečuden način sumničiti in vznemirjati narod slovenski. Od vlade zahtevamo, naj nas brani takih zavratnih napadov vladnega glasila. Ako njeni ožani ne morejo živeti brez prepira, naj jih odstavi, kajti vladi je naloga, da varuje mir v deželi, ne pa da njeni plačanci ščuvajo, ljudstvo delijo v stranke ter pašujejo.

Pod novim uredništvom menil je ljubljanski listič, da ni dovolj, ako Slovence splošno sumniči, ampak da mora tudi ovajati visoki vladi zasluzne moze prav tako, kakor neka vrsta gospodov, katere imenuje ljubljanska mestna govorica „spiceljne“. Mož, ki se hvali, da ostane vedno slovenske domovine zvesti sin, se je spel do Herostratovega junaštva (po čegavem naročila?), da ovaja moža, polnega zasluga, uzmerno ljubezni do domovine, železnega značaja, z dušo in telesom udanega cesarju in avstrijski državi, da takega moža, ki je po svojih spisih več koristil slovenskemu narodu in državi, nego more vladni plačanec škodovati, ovaja policiji ter mu naprta svoje misljenje in svoje hlastanje. Ali jo res slavna deželna vlada kranjske na tako slabih nogah, da smotraj njeni sluge kot potrebno, da ji pomagajo s takimi sredstvi? Ne verjamemo. Na taka nearamna ovajanja odgovarjamo; Strahovalci in maščevalci, bo-

dite previdni; Vaši otroci niso še pomrli in vse se jim še lahko povrne, kar Vi na nedolžnih grešite. Turški teg v Ljubljani nas ume. Ljubljanski listič, kateri sline pobira s usta svoje gospode, sklicuje se na „Slov. Narod“, ki bi bil pred leti naglašal neko imenovanje, ki bi se bilo moralo izvršiti. Dasi že zdavnaj prepiramo „Slov. Narod“, se vender ne moremo spomniti, da bi bili kaj takega brali v njegovih predalih; zato menimo, da je ona vest, kolikor se tiče „Slov. Nar.“ vztrajala v moljanih ljubljanskega lističa, ki je morda menil, da s uradno tajnostjo ustreže trmi in maščevalnosti takih oseb, ki nočejo, da bi se pripomnel kak ukrep njihovi osebni maščevalnosti. Kar sejete, to bote želi; na Vaših otrocih se uže kaže odpadništvo; za odpadništvom pride plača za dobra dela roditelev. Moč je lepa reč, pa tudi nevarna; ž njo se zdajo otrokom hile, ž njo se klise tudi prokletstvo na glavo svojih otrok. Naj bi se v okolici lističa ne zgodilo, kar je po skušanji in nauku neizogibno. Še je čas, krivico popraviti: pride čas, ko bo prepozno.

Dopisi.

S Krassa, 5. jan. — (Odgovor dopisniku „Ne s Krassa“.) Najbrže ste g. dopisnik bili lani leto z delom preoblojeni, da niste čitali v „Edinosti“ št. 89. dopisa „Vanderčekovega“. Prosim Vas, poiščite si to številko in prečitajte v njej rešeni dopis. Trdi se za gotovo, da ga je učitelj, to je „personificirana kompetentnost“, priobčil. Kaj bote Vi na to rekli? Jaz sem se čudil, kako se je Vanderčeku taka originalna misel rodila v glavi, a Vi ste molčali na ta ob enem sramotivni dopis in tudi v Vašem dopisu ste ga gotovo hoté prezrli. A na te dopisnike v „Sodi“, ki niso prinesli drugega nego misel „Vanderčekovo“, na te ste se koj zagnali. Srečni Vanderček! da si v domačem tabru, drugače bi te na meh odrli!

Pa Vam moram tudi pojasniti od kod beseda: kompetenten, nekompetenten. Ne bojte se, ni moja iznajdba, ampak neke avtoritete (veljavnega moža) Vaše stranke; v „Sodi“ je bila ta beseda ob svojem času „ab ipso auctore“ zabeležena. Kakor vidim, se Vi ujemate s to avtoriteto, kajti tudi Vi pravite, da, kdor hoče čez šolo kaj ziniti, mora vzeti v roke strokovnjsko pedagogično knjigo, študirati narčne, sam delati v šoli, to je, mora biti pravcati gospod učitelj. Vidite, koga imate za kompetentnega. Pa naj bo, kdor hoče, jaz nočem biti, pač pa smem to izgovoriti, kar govorijo ali pišejo kompetentni gospodje učitelji. Zato Vam pa vrhem koj nazaj ono očitanje „sijajne nekompetentnosti“, da ž njim počastite Vanderčeka in onega drugega učitelja, ki je odrekal večrazrednicam ljudskih šol večji vspen nego ga imajo enorazrednice. Moja nadaljna opazka ali moj „morda“ izvira le iz te trditve kot zaključek. Dakle vidite, da jaz nisem nič originalnega priobčil v mojem dopisu, čez kateri ste toliko nejevoljo pokazali, ampak le to, kar so kompetentni govorili ali pisali. Hotel sem pa prav za prav z mojim dopisom Vas in Vaše tovariše pozorne storiti na Vanderčekov originalni dopis v „Edinosti“ št. 89. proš. l., kar si vsajam še eukrat ponoviti.

Dajte pa tudi Vašim kolegom dober svet, naj bolj premišljeno o šol. razmerah govoré, pišejo pa nikar ne v takem tonu, kakor Vanderček. Ako pa ne vedó kaj boljšega, naj vsaj molčé, da nas nekompetentnih ne pohujšajo.

Nekompetenten.

Iz Pulja, dne 30. decembra 1884. — Gospod urednik! Ker se ne vem spominjati, da bi bil v zadnjih časih čital kako vest iz našega mesta v Vašem cenjenem listu in ker Vam bi znalo všeč biti, da tudi mi iz tužne Istre kako rečemo, prosim Vas, če bi mi odeslej zdaj pa zdaj odprli „Sodi“ predale. (Prav radi. Uredn.) Bog zna kakih zanimivosti ne smete pričakovati, ali včasih se pa vender le kaj pripeti, kar se slovenskemu kronistu vredno vidi, da se zabeleži. Kako bi tudi ne? Vsaj imamo pri nas tudi one, Slovane ljuto črteče in tje čez „veliko mlako“ skileče, „neodrešene“ elemente, in kjer so ti, tam je tudi kaj gradiva za slovenskega dopisnika. Pa kaj Vam bom pravil, vsaj Vi v Gorici to prav dobro veste. Kakršni so pri nas, takšni so tudi pri Vas. In slasti dogodki ravno preteklega leta so nam te sovraze slovanstva pokazali v vsi njihovi nesramnosti. Motreči (opazujoči) razmere na Gorškem, moramo pač strmeti, kako je mogoče, da se v moderni, ustavni državi postavni naporji tako hladnokrvno zavirajo, kako je mogoče, da se ljudstvu, katerega lojalnost in miroljubje se kakor svetla zvezda na jasnem nebu svetita, daje mesto kruha trdi kamen, kateri naj gloda. In to pod ministerstvom, katero nas Slovence tako strašno ljubi, če smemo gospodu Sukljeju verjeti.

Na ime gospoda Sukljeta! Tukaj v Pulji smo sledili se živim zanimanjem dvoboju, vršočemu se med Vami, gospod urednik, in ljubljanskim profesorjem urednikom. Da so bile vse naše simpatije na

Vaši strani, menda ni treba posebej omenjati. Kaj hočete, mi Slovani v Istri nismo še nič bili deležni Taaffejevih dobrot, zato pa tudi nemamo nikakega pravega razuma za ekapektoracije (hvalisanje) Sukljeve. On to že bolje ve. Sicer pa, gospod urednik, Vi imate prav, takim ljudem je treba malo na prste gledati in, če kaj ne storijo prav, tudi krcniti jih po njih.

Puljska čitalnica je imela dne sv. Štefana veselico s prav mnogovrstnim, zanimivim programom. Polo se je precizno, izvrstno; vsaj pa tudi pri sedanjem našem pevovodji ni bilo drugače pričakovati. Hvala, posebna hvala g. pevovodji za njegov trud, potem pa tudi vsem pevcem. Pesen „Tri lipe“ je deklamovalo malo dekletce Mimi Z. sè 13 nje starost čudovito gotovostjo; čudili smo se pravilnemu izgovorjanju in razumnemu povdarjanju besedi. Vse občinstvo je bilo prav židane volje in ko je krožila nabiralna pola za našo knjižnico, odprl je vsakdo radodarno svojo mošnjico, in nabrali smo prav lepo svoto za blagi namen. Tudi v društvo sv. Mohora se letos prav pridno vpisujemo.

C—t—d.

Politični pregled.

Leta 1885 bode pomenljivo in znamenito za ves slovanski svet. Na Velehradu na Moravskem bode se s posebno svečanostjo obhajala tisočletnica smrti sv. Metoda. Oba moravska škofa, Olomuški in Brnski, sta uže izdala pastirske liste, v katerih napovedujeta te slovesnosti in svoje verne spodbujeta k obilni udeležbi, in sv. oče papež sam izdà o tej priliki poseben pastirski list. Kakor moremo iz dose-danjih priprav od strani moravskih Čehov in iz časniških vestij soditi, bodo svečanosti velikan-ske, katerih se hočejo udeležiti vsi narodi slovanski: Čehi in Poljaci, Slovenci in Hrvati, menda se celó razkolniški Srbi in Rusi ne od-tegnejo nenavadni slovesnosti. Ker bodo vsled proglašenegega programa te svečanosti skoro skoz leto dnij trajale, imeli bomo še večkrat pri-liko o njih poročati.

Nekdanji ministerski predsednik, knez A-dolf Auersperg je 5. t. m. nagloma za mrtudom umrl; po svojem odstopu od ministerstva bil je predsednik najvišjega računskega sveta in kot tak imel letne plače 20.000 gld. Listi pišejo, da na njegovo mesto pride baron Pretis ali pa grof Hohenwart.

Kakor novice govoré, bi znale zadnje vo-litve v trgovinsko Brnsko zbornico, katere je, kakor smo zadnjič poročali, kupčijski minister ovrgel, osodopolne postati toliko ministru sa-memu, kolikor moravskemu namestniku grofu Schönboru-u. Vsaj nemški listi poročajo, da na-merava levica v drž. zboru svoj prvi naskok na-praviti na cesarskega namestnika, ker ona meni, da bi bil vsled njegove inicijative vladni komi-sar glasoval proti postavnosti volitve; Čehi ho-čejo pa na drugi strani ministra prijeti, ker je protipostavno uže izvršene volitve ovrgel. Ven-der menimo, da se juha ne jé tako gorka, ka-kor se kuha, in da za zdaj še oba dostojan-stvenika ostaneta na svojih mestih.

Hrvaški dež. zbor je imel tri seje in na to čez praznike prestavil svoje delovanje Starčević je ugovarjal proti izključenju njegove stranke iz zbora in proti postavnosti volitve v ogerski drž. zbor, ker pri volitvi bilo je od 110 po-slancev le 49 navzočih; tej Starčevićevi trditvi pridružila se je tudi zmerna opozicija in se ni hotela udeležiti volitve v regnikolarno deputa-cijo. Izvolila jo je le vladna stranka, ki se tudi narodna imenuje, in si je izbrala predsednika Krestiča, zapisnikarja Miškatoviča. V zadnji seji stavil je posl. Folnegović predlog, naj bi se kosti Zrinyi-a in Frangipana prenesle v Zagreb.

Zarad neuspeha v Tonkinu bila je na Fran-coskem mala ministerska kriza. Vojni minister Dampenon je odstopil in sledi mu brigadir Leval.

Nemčija ali prav za prav knez Bismark hoče ustanoviti novo parobrodsko kupčijsko druž-bo, samo se še ne vé, kje bi imela ona svoj sedež. Edni, posebno Lahij poganjajo se za Ge-nuo, drugi priporočajo Trst. Zadnjemu načrtu so avstrijski slovanski listi nasprotni, ker se bojé, da bi s tem Nemčija ne priklenila preveč

na se Avstrije in da bi ne pomagala zatirati slovenskega življa na adrijskih obalah.

Potres na južnem Španjskem je mnogo škode prouzročil; te dni pojde sam kralj na poškodovana mesta in papež je podaril iz svoje blagajne 40.000 frankov ponesrečencem.

Domače in razne vesti.

Posvečenje poreško-puljskega škofa Ivana dr. Flappa vrnilo se je preteklo nedeljo v stolni cerkvi goriški z veliko slovesnostjo po navadnih obredih v navzočnosti vseh škofov cerkvene provincije goriške, cesarskega namestnika, deželnega glavarja, svetnih in duhovskih zastopnikov poreškega in puljskega mesta, mnogih dostojanstvenikov in obilo vernega ljudstva. — Popoludne bil je slaven obred pri knezo-nadškofu za 32 oseb. Prvi je napil novoposvečenec papežu in cesarju kot nositeljema duhovske in svetne oblasti, ki sti med seboj neodvisni, a ki morati složno postopati v blagor človeštva. Odgovoril je cesarski namestnik kot zastopnik države ter poudarjal, naj novi škof z enako ljubeznijo objame vse svoje vernike brez razlike na narodnost. Zahvalil se je novi škof tržaškemu namestniku kot stopinji, ki mu je pripomogla do škofijstva. Grof Coronini napil in nazdravil je v svojem imenu novemu škofu; ta pa je povzdignil kozarec na zdravje svojega posvečevalca knezo-nadškofa goriškega. „Corriere“ se izpodtika, da so se vse te napitnice vršile v nemškem jeziku, kakor da bi bile v državnem zboru na Dunaji; a bilo je tudi italijanskih napitnic: dr. Maurovich je napil mestnemu duhovstvu goriškemu, zastopnika Poreča in Pulja pa svojem škofu; slovenskih ni bilo slišati, ker jih nikdo ni napravil. Tržaški namestnik in škof ostala sta še nekaj dni v Gorici, druga gospoda je pa večinom odšla tisti in drugi dan.

„Circolo cattolico“ (Katoliška družba) preredil je prošlo nedeljo lepo vedno slovesnost v čast novoposvečenemu škofu poreško-puljskemu, obstoječo iz dveh govorov in raznih glasbenih kosov. Navzoči so bili knezo-nadškof goriški, knezoškof ljubljanski, novoposvečenec, cesarski namestnik iz Trsta, deželni glavar grof Coronini in mnogi drugi gospodi in gospe. Pri tej priliki pokazal je omenjeni „Circolo“, da ima v ročici pred očmi načela svojega predsednika dr. Dolacca ter je uredil slavnost tako, da je bil en govor italijanski, drug pa slovenski. Tako medsebojno spoštovanje je sad keršanskega stališča in kinč goriškega mesta. Stari testament z brezverskim mrazim liberalizmom pa samo loči, razdira, posiljuje, pustoši, seje sovraštvo, dela nemir, pušča mrza srca ter polni žepe klativitezmom. Goričani, „Circolo“ naj bo Vaš vzor, katerega je počastila se svojo navzočnostjo tako visoka duhovska in svetna gospoda. Pustite samopašni liberalizem židom in italijanizmom, ki so bili vedno njegovi pristaši.

Šolske sestre v Gorici, ki vzdržujejo večrazredno ljudsko šolo in nadaljevalni tečaj za svoje gojenke in za druga dekleta, ki prihajajo iz mesta k njim, napravile so na dan razglašnja Gospodovega v čast novemu poreškemu škofu primerno svečanost, ki se je vršila dostojno in prav gladko. Počastil so to slavnost razen knezo-nadškofa goriškega, škofa tržaškega in novoposvečenca tudi cesarski namestnik iz Trsta, deželni glavar goriški, okrajni glavar v Gorici in mnogi drugi gospodi svetnega in duhovskega stanu. Vse točke obširnega programa vršile so se prav točno in naravno. Mnogo hvale je žela gospodična Mohorčičeva, ki je v lepem slovenskem govoru pozdravila novega škofa. Videlo se je tudi tukaj, da vsi pamečni, pošteni in omikani ljudje spoštujejo slovenski jezik, ker je od Boga, kakor kateri drugi. Le zagriženi Italijani, ki imajo Boga le na jeziku, v srci so pa samopašni, zavidni, krivični, ropotajo, ko slišijo, da se v goriškem mestu izgovori slovenska beseda. Naj bi se ti ljudje učili od visokih dostojanstvenikov in katoliških redovnic, kako je treba Boga posnemati ter spoštovati vsako narodaost, tudi slovensko. Tudi med pesniki, ki so se pece, bila je ena slovenska. Včeraj se sestre ponovile božično igro in nekatere druge kose, kar je navzočim jako dopadlo.

Odbor „Slov. bralnega in podpornega društva v Gorici“, pripravlja veliko besedo z igro v spomin Valentina Vodnika, ki bo 7. svečana t. l. Natančneje opored te besede o svojem času. — V nedeljo ob 11. uri dopoldne bo v društvenih prostorih dražba neprodanih listov. — Odbor je izrekel pismeno zahvalo odatopivšemu tajniku, g. K. Princiču, za njegov požrtvovalni trud pret. l.

Italijanska omika poganja čudovit cvet, ki jasno kaže, da nekateri sleparji se poslužujejo italijanskega imena, da zakrivajo irredentake namene in židovska liberalna načela. Irredenti je pred vsem ležeče na tem, da vznemirja primorska ljudstva, da seje preprič, da dela združbe, da med tem širi italijanski jezik na kvar in škodo primorskih Slovanov. Pravice, ki so jasne ko beli dan, z nogami tepta, z nosali-

šano predrznostjo pači poročila o javnih razmerah, širi popolnoma krive nauke o dejanskih dogodkih ter se upira najplamenitejšim naporom lojalnih državljani. Vsak otrok, ki se količaj s politiko peča, vé, da grof Coronini zastopa v državnem zboru goriško mesto in slovenske trge na Goriškem; samo irredenta to prezira, zamolčuje, se dela, kakor bi tega ne vedela, in udriha z nesramnim svojim jezikom po plemenitem gospodu grofu. Vso hvalo zasluži gospod grof, da poluga račun o svojem delovanju v državnem zboru vsem svojim volilec, ker ima do vseh enake dolžnosti. Naravno je tedaj, da je grof povabil svoje volilce v italijanskem in slovenskem jeziku k zboru, ki ga je sklical na 11. dan t. m. Tako postopanje gospoda grofa je pravično in liberalno in se strinja z najliberalnejšimi načeli, pa ne z onimi, katera proglašja neka goriška svojata. Kdo bi torej pričakoval, da se bo kdo izpodtikal na Coroninijevim vabilom? In vender je vsa goriška irredenta na nogah zaradi vabila, priobčenega v „Soči“, ter je poslala v neki tržaški list sestavek, polen žolca in zavisti proti Coroniniju, v katerem zahteva, naj se volilci ne udeležijo napovedanega zbora. Dobro vemo, da irredentin glas ostane brez uspeha v tem oziru, kajti pisatelji onega sestavka pridejo prvi k zboru, ako so volilci, da bi ne veljali za irredentarje, ali sramotno je, da se nahaja na Primorskem taka brezdomovinska stranka sleparjev in hujšakačev. Ubogi jezik talijanski, da mora služiti irredenti kot krinka v nje razsajanje proti avstrijskim postavam.

Slovenska mestna šola na Ajsovcu stoji že blizu eno leto in še nima takega učitelja, kakršnega zahteva šolska postava, da bi namreč imel skušnjo iz podučnega (slovenskega) jezika. Nadejamo se, da do postavnega obroka naredi g. učitelj zahtevano skušnjo ali pa da slavnost k. mestni kot okrajni šolski svet razpiše službo za stalno nameščeno s sposobno učno močjo. Tega pa ne moremo umeti, zakaj se je odločil tej šoli kot nadzornik g. Jožef Culot, ki nima postavne zmožnosti slovenskega jezika, ko se je vender na Goriškem uvela navada, da se deli nadzorstvo ne po političnih in šolskih okrajih, ampak po narodnosti otrok ali učnem jeziku dotičnih šol. Kar velja za druge šole, bi menda tukaj ne škodovalo. A še bolj čudim se temu, kar mi je pravil vere dostojen mož, da je namreč neki goriški gospod, ki ima javno službo in ki bi rad veljal za pravičnega v narodnem oziru, prigovarjal nekje, naj bi prosili slovenski goriški meščani za upeljavo italijanskega oddelka v imenovani šoli, oziroma naj bi oglasili toliko otrok za italijansko šolo, da se bo mogla odpreti, ker drugače bi morala dotična oblast zapreti tudi slovenski oddelke. To je očitna sleparija. Sedanja šola obstoji postavno in nikdo nima pravice zatreti jo, ker postava tega ne dovoljuje. Da bi nekateri Italijani in poitalijancenci slovenskemu oddelku radi priklopili italijanski, prav dobro vemo, vsaj za to so skrbeli od prvega začetka, ali prav tako gotovo je, da brez otrok, ki bi se hoteli učiti v italijanskem jeziku, tega oddelka ne morejo urediti. Slovenski otrok je pa toliko, da jim mesto mora poskrbeti šola. Torej možje, katerih otrokom služi ona šola, ne dajte se oslepiti ali ostrašiti.

Solkanska čitalnica v Solkanu imela je v nedeljo 4. t. m. svoj občni zbor, pri katerem je bil voljen predsednik društvu g. Tomaž Jug, nadučitelj, odborniki pa sledeči gospodje: Godnič Jožef, Gomišek Anton, Klemenčič Fr., Ličar And., Mozetič Al., Makuc Jan., Vuga Jož. in Vuga Jūst, namestnika pa: Kaneler Jan. in Mozetič Henr.

Tlak ob hišah na Travniku proti gradu se razširi do tje, kjer so zdaj svetilniki zasajeni v zemljo. Delo se je že pričelo in dobro napreduje.

Italijanska previčnost kaže se v nekem tržaškem listu, ki izraža svoje drepričanje, da poreško-puljski škof ne bo na svojem mestu, ker se ne kaže Slovanom neprijaznega, kakor bi list želel. Vidi se da tem možem je pravica (?) čez vse.

Ilirija oživljena, z odločno večino Slovencev, Avstriji zmiraj zvestih, bil bi edini pravi lek zoper laško in nemško irredento; toda odlašati se s tem lekom ne sme več dolgo, da ne bo prepozno! Tako piše ljubljanski tednik, čegar vrhovni urednik je slovenski narodni zastopnik, kateri velja na Turjaškem trgu v Ljubljani kot vzor značajnega in prepričanega moža. Med tem pa hodi slovenska priloga ljubljanskega uradnega časnika vse druge poti ter stika njegov pustolovski velikan v slovenski domovini po radikalcih, Starčevićancih, slovanoljubih, rusofilih v veliko veselje laške in nemške irredente. Čegava je prava pot in katera se odobruje na nekem mestu v Ljubljani? Herostrat, poslal si se na veke, da si zažgal veliki Dijanin tempelj; nedosegljiv si v naših časih, ker jim ni nič več sveto; zato je zastoj in brezuspešno vsako tekmovanje s tvojim junaštvom.

Stranka ljubljanskih postrežčkov se kar peni od jeze, ker vidi, da jej je začel voz iti pod pot. V svoji slepi strasti sega po najzaničljivih sredstvih, da bi se ohranila še kak čas. Začela je jvati Slovence pred svetom kot radikale, pristaše zje-

dinjene Slovenije, prijatelje Davida Starčevića in Hrvatske, kot zidarje Jugoslavije, kot rusofile (škilede na severoiztok) in Bog vé še kaj. Svojim krtom in dihurjem pridablja ta stranka moža, katerega značaj je čist kot solnce, katerega zasluge za narod in državo so večje nego klečeplastvo ljubljanskih samopašnikov. Znano je, koliko se je ta stranka obečevalcev in širokoustničkov prizadejala, da bi tudi na Goriškem dobila pristašev; a ni se ji posrečilo; zato se repenči in huduje nad glasilom goriških Slovencev. Hvala Bogu, tudi na Kranjskem nje upliv pojema; njeno razdialno delo odprlo je oči tudi takim rodoljubom, ki so do zadnjega upali, da se sme verovati besedam mož, ki mislijo sebe, ko imenujejo narod. Veselje je videti, kako se bratje Kranjci dramijo, kako se zavedajo, kako se sami čudijo dremoti, katero so jim bili pričarali plačani jeziki in plačana peresa. Po mnogih žalostnih dneh prikazujejo se zopet zvezdice na političnem nebu kranjskem, ki dajejo upanje boljše prihodnosti. Klečepazi bi radi pridržali, kar so menili, da imajo v svoji vroči; zato ropotajo in razglašajo vsako mnenje, ki se razločuje od njih mnenja, kot državi nevarno in pogubno, da si je le njih žepu in njih mestom neprično. Kjer ne najdejo povoda svojem strahovanju, ga pa izmislijo, samo da morejo zadostiti svoji strastni maščevalnosti. V zgodovini političnega razvijanja v Slovenih bo težko dobiti stran, ki bi bila tako črna ko ona, na kateri bo pisana povest ljubljanskih klečeplazov za naših dni. Črna pika je vse njih delo za narod. Ni Slovenca, ki ne bi se studom zavrnil takih ovaduhov, izdajajo svojega naroda, ki se sramuje slovenske celokupnosti, značajnosti, sorodstva s slovenskimi brati, politike načel in prepričanja, ki odpirajo ob enem usta in pest, da se jim polnijo možjani in žep, da se krepijo v boj proti svojemu narodu, kateremu so se izneverili, za dozdnevne pravice druge narodnosti, ki jih nič ne briga, vedno pripravljene, sumničiti in ovajati osebe, ki se jim ne klanjajo. Menda ni moža na svetu, ki bi se hotel posluževati pri svojih naporih pomoči take plemenite družine, če tudi jo vodi kozel bobnar.

„Kranjski strah“ je sicer nekoliko dolg, vender naj se ga gg. učitelji ne ustrašijo. Mislili smo prinesiti za poskušnjo cvetko (smrdljivko) iz „Ljublj. Lista“, ali prijatelj lista nas je opomnil, da čitatelji bi se na nji pohujšali. Kdor ni rahlih čutnic, poišče naj si jo v 5. st. ljubljanskega janičarja, ki pa ni uradni list, ampak nekako „prvo berilo“ za gorenjske hlapce in ljubljanske konjarje. Visoka gospoda potrebuje razno vrstnih služabnikov.

S. Gregorčičeve pesniji prišle so, kakor je „Soča“ vže povedala v drugem izdanju na svetlo, in sicer v krasni vnani opravi, ki se povsem strinja z dragoceno vsebino. Pesnik jo 1. izdanju dodal štiri nove proizvode, v resnici prave bisere slov. pesništva, izmed katerih si bodeči posebno baladi „Nevesta“ in „Dražba“ na prvi mah osvojili vsa srca in v kratkem se bodeči razlegali z odrov slov. čitalnic. Jedno, „Dražbo“ namreč podala je „Soča“ v zadnji številki svojim bralcem. Kot uvod so jej bile namenjene te vrstice, ali pozneje so morale zaradi premozege gradiva odpasti in tako se je po pomoti pesen tiskala brez pesnikovega imena. Uverjeni smo, da smo občinstvu z njo ustregli takó, kekor zadnjič z njegovo divno pesnijo: „Kmeška hiša“.

Gregorčičevih pesnij tukaj ne nameravamo ocenjati. Ocenjali so jih že drugi, a kar je največje vrednosti, ocenil jih je ves slovenski narod, ki v našem pesniku vidi in čuti od Boga izredno nadarjenega pevca, učitelja in proroka. Rekli smo ves narod, in ne bojimo se, da nas kdo zavrne, rekoč, da ima tudi on sopetnike. Vemo, da jih ima, saj svet od nekdaj rad črni, kar je sijajnega in v prah teptá, kar je vzvišenega. Ali ti sopetniki so le izjeme, in Latin pravi, da izjema potrjuje pravilo (exceptio firmat regulam). Naš pesnik se sme ponášati, da si je s svojimi pesnjami na prvi mah naklonil srca vseh razumnikov in veljakov, posvetnih in duhovnih, in mej zadnjimi se nahajajo najvišji cerkveni dostojanstveniki. Ako komu, velja jo njemu besede pesnikove:

.... Kdor najboljšim svojega je časa
Ustregel, tak je živel za vse čase.
Da se pa mej tolikimi častilci nahaja tu ali tam kak grajalec, ki iz zgolj bratovske ljubeznivosti maha po obnem ljubljenci, temu se ne čudimo. Tudi pesnika to ne more iznenaditi, še manj pa žaliti ga, ker dobro vé, da vsem ljudem ni mogoče ustreči. Prešeren pravi: Lej pure vabi: „puri, puri“ in božje volke: „šuri, muri“! Pravijo da človek stori od goja. V tem stavku tiči gotovo veliko resnice, a gotovo je pa tudi, da za svojo napačno in pomanjkljivo odgojo nobeden ne more odgovoren biti.

Škof J. Strossmayer je našemu pesniku pisal sledeče pismo: Velečenjeni moj prijatelj! Hvala Vam lepa za krasni dar, in za še krasnejše, ako mogoče, pismo, ki ste mi ga poslali. Stovani moj brate v Jezusu! Ljubimo narod svoj. Ljubezen do roda svojega je Bog sam v srce človeka vsadil, a Jezus na drevo križa s svojo divno poslednjo molitvo posvetil. Ljubimo narod svoj, delajmo zanj, ker je razen ostalega tudi zategadelj naše ljubezni in našega požrtvovanja vraden, ker je od starih do današnjih časov pravi

mučenik. Sosebno mi Slovenci in Hrvati združimo se in zedinimo se v prosvetnih (kulturnih) težnjah naših, ne bi li s tem jačji postali? — Vi, moj prijatelj, zares božanstveno misli in božanstvena čustva v nebesk jezik skladate in narodu svojemu posvečujete. Bog Vas blagoslovi! Vrlo drago mi bode, ako Vas še za življenja svojega osebno srečam, da Vam ustmeno izrečem: koliko Vas spoštujem in ljubim. Z bratsko ljubavjo. Srečno novo leto!

Vaš prijatelj Strossmayer.
Dijakovo, 27. decembra 1884.

„Pobožni vzdih“, latinska maša za sopran, alt, tenor in bas z dodanim spremljevanjem na orglah, uglašil + Avgust Armin Leban, c. kr. učitelj na vladni v Gorici, izšli so ravnokar.

Ta maša je zložena v edino splošno ugajajočem narodnocerkvenem duhu, in bolj kakor katero drugo glasbeno delo Avgusta Lebana kaže, da je imel prerano umrli skladatelj res „gorko čut in lep melodijozen talant“, kakor se je o njem izrazil sam slavni muzikalni kritik profesor Dr. Ed. Hanslick. Gledé harmonizacije v tej maši piše znani glasbenik, g. Danilo Fajgelj, sledeče: „Harmonizacija je na kadih mestih naravnost drzna, a po vsem pravilna ter kaže, s kakšno lahkoto je Avgust Leban premagaval harmonične zapreke brez škode lepoglasja. Maša je vredna, da se pridno studira.“

Knjigo prodaja izdajatelj g. Janko Leban, učitelj v Lokvi, (Corgnale, via Divača) po 1 gl.

„Lira in Ovetje“, zbirka poezij, sestojeca iz lirskih pesni, balad in dramatične igre „Ljudmila in Privina“ ali pokristijanjenje koroških Slovencev. Spisal gosp. Franc Zakrajšek v Gorici; založila in izdala Ivan Dolinar in Avgust Bremic v Trstu. Cena knjigi, ki v kratkem izide, je 55 kr. s poštnino vred. — Naročnina, naj se pošilja gosp. pisatelju v Gorici, Via Cocchia br. 22, ali pa na uredništvo „Jurja s pušo“, Ferriera br. 323. Trst.

Listnica uredništva. Gospode dopisnike, katerim smo morali uže drugič odložiti cenjene njih dopise, prosimo, naj se ne hudujejo. „Kranjski strah“ nam je pretresel kosti, da smo morali na njo pozabiti.

Štev. 1102.

RAZGLAS.

Da bodo vedeli gospodje posestniki na deželi, kam naj se obrnejo, da dobé zanesljivo tasega žepa za žepanje trt, kakoršno se sme vestno priporočati kot popolnoma čisto in pravilno zmleto, sklenilo je podpisano c. kr. kmetijsko društvo, izročiti v preiskavo vse tiste vzorce žepa, katere bi mu v ta namen podali trgovci iz Gorice in od drugod. Potem hoče po svojih listih ali na kak drug primeren način priporočiti tiste zaloge ali prodajalce zmletga žepa, o katerih bi preiskava pokazala, da imajo žepo prve vrste.

Vsak vzorec naj obsega vsaj en kilogram žepa; nekoliko se ga hrani v društvenem uradu za primerjanje v slučaju kake pritožbe, ker prodajalci bodo morali zagotoviti, da bodo dajali trtojemcem vedno tako žepo, kakoršen je v preiskavo izročen vzorec.

To se naznanja z dostavkom, da se bodo vzorci žepa sprejemali od februarja do junija vsacega leta.

C. kr. kmetijsko društvo

v Gorici, dne 1. decembra 1884.

Predsednik

CORONINI m. p.

Tajnik VELICOGNA m. p.

Vabilo.

Uljudno vabim vse svoje gospode volivce k javnemu razgovoru v dvorani mestne palače v Gorici (Via del Giardino) v nedeljo dne 11. januarja 1885 ob 11. uri predpoldne, da slišijo poročilo o tem, kako sem opravljal svoj poslanški mandat.

V Gorici 30. decembra 1882.

CORONINI.

Jožef Del Piero

šteje si v dolžnost, naznaniti p. n. občinstvu, da od zdaj naprej njegova štacuna z manufakturami (krojaškim blagom) ne bo več odprta o praznikih.

Ljubljanski ZVON

Št. I. prinaša ta spise: 1. Go. izd.: Mi vstajamo! Pesem. — 2. Dr. Fr. Detela: Veliki grof. Zgodovinski roman. — 3. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih, 22. Pod hrško. — 4. Jos. Starč: Pisma iz Zagreba. IX. — 5. J. Stritar: Pravo junštvo! Podoba iz kmetškega življenja. — 6. Ivan Šubic: Nekoliko črtic o krvi naši. — 7. J. K.: Pastir in vila. Balada. — 8. Fr. Wiesthaler: Slavni Slovenci. I. Dr. Jakob Zupan. — 9. Svoimir: Drobne pesni. 1. 2. — 10. Janko Kersnik: Agitator. Roman. — 11. Jos. Vesel: „Križanje Krista“. — 12. Kujiževna poročila: S. R.: Werland de Graz. — 13. Ivan Franke: Umetniške starine na Gorenjskem. — 14. * Petdesetletnica pesmi „Hej Slovani“. — 15. * Slovenski glasnik. — 16. Janko Kalan: Šah. — „Ljubljanski Zvon“ izhaja v mesečnih zvezkih, po 4 tiskovne pole velike osmerke obsežnih, ter stoji za pol leta 2 gl. 30 kr., za četrt leta 1 gl. 15 kr.

Proti koleri prav dober pomoček je popolnoma naravni

BRINJEVEC.

Kdor ga želi kupiti po litrih, naj se oglasi pri meni.

Anton Fabijani,
v Gorici, via Ascoli, h. št. 8.

VINO NA PRODAJ.

1884.	leta belo vino rezno hektoliter	10 gl.
1883.	" " " prav prijetno "	12 gl.
1879.	" " " " "	16 gl.
1875.	" " " " "	22 gl.
1868.	" " " " "	60 gl.
1884.	leta pristni tropinovec	30 gl.
1884	" " " slivovec "	40 gl.

Josip Kravagna

v Ptuij (Pettau), Štajersko.

Charles Wilson's Theehandlung,

na Dunaji, I. Maximilianstrasse, 8.
razpošilja

dober čaj v navadnih papirnih zavitkih

a v gl. 4.40 do 9.60 kilo
proti poštenu povzetju.

Oznaniło.

Dne 5. januarja 1885. se odpre prvi
mesečni sejem
brez pristojbin
za živino, krojaško in suho blago

TURIJAKU-TURRIACO.

Omenjeni sejem je bil dovoljen z visokim odlokom namestništvem od 27. novembra 1884 št. 17064 in se bo držal vsak prvi ponedeljek meseca (ako pride na ponedeljek praznik, prvi delavnik za njim).

Podpisano županstvo si šteje v čast, naznaniti alavnemu občinstvu, da omenjeni dan se napravi, zato da bi se odprte mesečnega sejma bolj slovesno vršilo, velik ples in da se dá vsakemu nedomačemu človeku, ki pripelje na sejem goveda ali konje, brez razlike en listek za srečkanje na naslednje tri dobitke, namreč I. dobitok 15 gl. — II. dobitok 10 gl. — III. dobitok 5 gl.

Županstvo v Turijaku (Turriaco) okraj (tržiški, Monfalcone).

Župan. AUGUST BOSMA.

Šaljivi list „Juri s pušo“ nastopi v večji obliki II. tečaj, prinašal bode velike in male šaljive podobe ter velja za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 50 kr., za četrt leta 80 kr. Denar in pisma naj se pošiljajo uredništvu „Jurja s pušo“ v Trst.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa čó se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zauhteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr

Zahvala.

Štejnmar. Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani. Moja mati so na protinskeje bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujsa prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spominim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vspeh, da so se po kratkej rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni priporočam, Vasej blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski, izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolezni; 1 steklenica 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in sirupi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so so užo tiskrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem zeločcu, jetrnih in obistnih boleznih, v sk tuljah 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatuljami 1 gold. 3 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzetjem v lekarni pri „samorogu“.

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

Vkup 10.000 dobitkov

1 srečka

KINCSEM - SREČKE

1. glavni dobitok gold. 50.000

goldinar

2. glavni dobitok 20.000 3. glavni dobitok 10.000 gl. a. v.

(za poštne prosto dopošiljatev sreček in znamenka dobitkov naj se dodá 15 k.)

LOTTERIE-BUREAU des UNG. JOCKEY-CLUB
Hatvanergasse BUDAPEST National-Casino
kakor tudi v vseh menjalnicah, tobakarnah in loterijskih kolekturah.

11 sreček

goldinarjev

(za poštne prosto dopošiljatev sreček in znamenka dobitkov naj se dodá 15 k.)

Vsak dobitok se izplača v gotovini.